

פרוטוקול מס' 9

מישיבת ועדת-הכנסת מיום ב' ב' בשבת
תשי"ב - 31.12.51. בשעה 8.30.

נוכחים:

- י. שפרינצק - יו"ר הכנסת
- ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת
- ב. מינץ - סגן יו"ר הכנסת

חברי הוועדה:

- ד. בר-רב-האי - יו"ר
- מ. רוזן
- מ. נורוק
- א. דיטלט
- י. שפירא
- ב. אזניה
- מ. אונא
- י. אורי
- ע. איכילוב
- י. בר-יהודה
- ש. בנה
- ה. ברגר
- ש. גרידי
- ס. וילנר
- ע. מימון
- י. בדר
- ח. לנדאו
- ח. רובין

מזמנים:

- ס. שרת - שר החוץ
- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת
- ח. ליאור - מזכיר יושב-ראש הכנסת
- פרופ' י. שקי - מטעם משרד המשפטים.
- ק. ארן - טגנית מזכיר הכנסת.

סדר היום:

- א. הצעת-חוק של חבר הכנסת בן-אשר ל"עידוד השכלה בהתיישבות החלוצית.
- ב. הענקת חד-פעמית למשפחת חבר הכנסת טביב שנפט.
- ג. הצעת חברת הכנסת עדה מיימון לדון מחדש על החלטת ועדת הכנסת בענין הענקות לחברי הכנסת.
- ד. קביעת זמן לדיון בהודעת הממשלה בדבר שילומים מגרמניה.

ז"י

ד. בר-רב-האי - היו"ר:

אני פותח את הישיבה. לפני שצעבור לסדר-היום
צעטוד על כמה ענינים יסודיים-טכניים, להחלטה:

א. פנו אלי מוועדת החינוך בדבר הצעת-חוק
של חבר הכנסת בן-אשר ל"עידוד השכלה בהתיישבות החלוצית הצעירה".
התעוררה השאלה של תפקיד ועדת-החינוך בשלב זה. שאלה דומה התעוררה בזמנו
בוועדת החוקה, חוק ומשפט ושם החלטנו שעל הוועדה להחליט אם הנושא ראוי
להכלל בסדר היום - או לא, מבלי לקבוע עמדה לעצם החוק.

פ. רנזון:

מה החליטה המליאה בענין זה?

ד. בר-רב-האי:

המליאה החליטה להעביר את החוק לוועדת החנוך.

ה ו ח ל ט:

להורות לוועדת החנוך והתרבות שעליה להחליט,
להמליץ או לא להמליץ בפני נשיאות הכנסת לכלול
או לא לכלול את הצעת-החוק הנ"ל בסדר יומה של
הכנסת.

ב. הוחלט בזמנו בוועדת הכנסת של הכנסת
הראשונה להעניק הענקה חד-פעמית למשפחת טביב שנפטר. נתעוררה שאלה
ענינית: מצב משפחתו קצת מסובך, אשתו הראשונה גרושה, יש לו ילדים
מאשתו הראשונה וטהשניה. אין ספק שכוונת החלטת ועדת הכנסת הראשונה
היתה להעניק הענקה זו למשפחה התלויה בו בזמן שנפטר, כלומר: לאשתו
השניה ולילדים הבלתי-טבוגרים.

הנוסח הכתוב בהחלטת ועדת הכנסת הראשונה אינו
מפרט את הדבר. מדובר שם על משפחה באופן כללי. בינתיים מצא בית-המשפט
המחוזי אפוטרופסים לילדים אלה.

י. בר-יהודה:

מציע לא להכניס פירושים לדיונים שהתנהלו
בזמן הכנסת הראשונה, ולהחליט על הענקה
שניתנת לחבר כנסת שנפטר, באופן כללי.

ד. בר-רב-האי:

ועדת המשנה לעניני שכר קבלה בזמנו החלטה
כללית בזו הלשון:

"משפחת חבר כנסת אשר נפטר תקבל הענקה המקבילה
ל-12 חדשי משכורת".

י. בר-יהודה:

מציע לפרט את הנושג "משפחת", ל"בני המשפחה
התלויים בו ביום מותו".

פ. רנזון:

כל הבעיה הזו מסבכת אותנו בסכסוכים משפחתיים,
ואין מענינינו לטפל בזאת.

י. שפר:

מציע להקטין את ההענקה ל-6 חדשים. תומך
בהצעה שאין לקשר את החלטות ועדת הכנסת השניה
עם החלטות ועדת הכנסת הראשונה.

ע. איכילוב:

מאחר שבעיה זו דורשת דיון מיוחד, אני מציע
לדון בזאת בישיבה הבאה כטעיף מיוחד לסדר-היום.

י. שפר:

תומך בהצעת חבר הכנסת איכילוב.

ז"י.

פ. רונן:
צריך להעמיד לדיון את עצם העניין כי החלטה
הזאת בוועדת הכנסת של הכנסת הראשונה היתה
מאד מעורפלת במושג "משפחה".

ה. ח. ל. ט:

- א. למסור יפוי-כח לוועדה לעניני משכורת לקבל החלטה סופית בשם ועדת הכנסת, ולהודיע מסקנותיה לגזברות הכנסת.
- ב. לפרט את המונח "משפחה", מאחר שהניסוח בוועדת-הכנסת של הכנסת הראשונה נוסח באופן כללי.

הצעת חבר הכנסת גרידי להכניס טעין לסדר-היום בדבר השתתפות חברי הכנסת בישיבות ועדת הכנסת

פ. רונן: זוהי שאלה הקשורה בתקנון.

ד. בר-רב-האי - היו"ר: בתקנון הכנסת יש שתי תשובות:

אחת אומרת, שחברי הכנסת חייבים לבקר את ישיבות הכנסת.

השנייה: ישיבות הכנסת הוקינים בכל מספר משתתפים. - זוהי פניה מצפונית לחברי הכנסת שחייבים להשתתף.

ה. ח. ל. ט:

להעמיד לסדר היום את הצעת חבר הכנסת גרידי.

הצעת חברת הכנסת עדה מימון ליוון מחדש על החלטה ועדת הכנסת בעניין העונקות לחברי הכנסת.

ג. בר-יהודה:
אני לא הייתי הלוחם והמעורר בעניני המשכורת אבל אינני יכול לסבול את הדבר ההולך ונשנה, מאחר שבאופן חוקי החליט אחד ממוסדות הכנסת החלטה, נמצא מישהו שמעכב ועובדה שהמשכורת עוכבה. אינני מתכוון לנגוע בבעיה זו עכשיו מהבחינה הכספית שבה. מבחינה כספית אני סוכן לחכות חדשים. דבר אחד צריך להיות ברור: אנו המחליטים בעניין זה ולא מישהו מחוץ לפורום.

ד. בר-רב-האי:
מציע לברר קודם את העובדות. לי, למשל, לא ידוע כל דבר על עיכוב התשלום. אין ספק שחבר הכנסת בר-יהודה צודק שהחלטות ועדת הכנסת בדבר העונקות הן סופיות.

א. וימלט: השאלה היא: אם הוכנס ערעור בעניין זה?

ד. בר-רב-האי: לא הוכנס כל ערעור בעניין זה אלי.

ישיבת ועדת הכנסת,
31.12.51

ז"י

היו שמועות, בזמן האחרון, שוועדת הכספים מערערת על החלטה זו.

ט. רוזן:
לדעתי בעשתה שגיא"ה צריך לתקן את המסכורת היסודית ולא להעניק הענקות. לפי החוק רשאית דק ועדת הכנסת לדון בענין זה, השקים שהיו מוכנים כבר לתשלום לא חולקו לטעשה, ובצדק העיר חבר הכנסת בן-יהודה שענין זה אינו כשורה.

י. שפירא:
אני בטוח בין הפטיש והסדן. ענין עיכוב התשלום אינו פשוט כל-כך כפי שרואים אותו חברי הכנסת פ. רוזן ובן-יהודה. ההחלטה היא באן ורק באן - על זה אין כל ויכוח. השאלה היא מה קורה כאשר ועדת הכנסת מקבלת החלטה שינוי, שעליה מערער לא חבר פלוני או אלמוני של ועדה סטטיסטית או של הכנסת, אלא ועדה של הכנסת - במקרה זה-ועדת הכספים.

א. דימלס: הם לא קיבלו כל החלטה.

י. שפירא:
אני לא חבר ועדת הכספים ולא השתתפתי בישיבתם. קראתי פרוטוקול של ישיבת ועדת הכספים ומתכנן עטמתי על הערעור של חברי הוועדה, ועל החלטתם להעביר את הפרוטוקול ליו"ר ועדת הכנסת.

אני מציע מבחינה טכנית לברר מהו הערעור ולדון בו לגופו. אין כל צורך לשלם ואחר-כך לנכות.

י. בן-יהודה:
אינני מערער על עצם העובדה שבא מישהו לפני ועדת הכנסת לערער על החלטתנו; דיכולים להיות אלה אחד מחברי הכנסת, ועדת כנסת או הנשיאות וכו'. אני מערער על זה שנתן את ההודאה לבטל את השקים הכתובים. אדם זה היה מחוייב אצא לערער בפנינו וטבלי צעד זה אינו רשאי היה לעשות כן.

י. שפירא: - יו"ר הכנסת:
אני נתתי את ההודאה לעכב את תשלום השקים ודבר זה היה מחובתי. ואם עכבו את השקים ליום אחד מה הדיבורים האלה כאן?! אין כאן כל שאלה של פרסטיג'ה שוועדת הכנסת החליטה או לא החליטה! היא החליטה לפנות באפל לוועדת הכספים להחליט - והיא לא יש הערה הגיונית מותר לעיין עוד פעם בבעיה. עיכוב אין פירושו ביטול, וביחוד במקרה זה מביא הדבר כבוד לכולכם, כאשר זה גם כבודי אני, ומה שאני אמאחל לי אני מאחל לכם.

אני מציע ליו"ר ועדת הכנסת להפסיק את הויכוח כרגע, כי אי-אפשר לדבר באופן מיסטי. הפעם לא שאלת פורמליסטיקה.
א. דימלס:
ב. להזמין את יו"ר ועדת הכספים לישיבת ועדת הכנסת, כדי לעמוד על החלטת ועדת הכספים.

ד. בן-רב-האי:
לדעתי, לא היתה מתעוררת כל בעיה אילו היה האפל מוצא את הכתובת הנכונה. הצורה שבה נעשו הדברים איננה נכונה. יו"ר ועדת הכספים היה צריך לפנות אלינו באפל זה. ואם לא עשה כן אני רואה זאת לשגיאה פוגעת.

יש שתי הצעות לתיקון הדבר:

- א. הצעת רוויזיה.
- ב. להזמין את יו"ר ועדת הכספים לישיבה הבאה, שנדון על סוגיה.

ז"ל

ה ו ח ל ט:

לקיים בענין זה ישיבה מיוחדת ולהטיל על היו"ר לקבוע זמן עבורה, הערב בשעה 7 או סהר בשעה 8.30 בבקר.

טביעת זמן לדיון ההודעה הממשלה בדבר השילומים מגרמניה

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: בשבוע שעבר הודעתי בוועדת הכנסת שיתכן מאד ותתקיים ישיבת הכנסת גם ביום רביעי. כעת מודיעה הממשלה שהיא מבקשת להעלות על סדר-היום את שאלת השילומים מגרמניה. תתעורר בוודאי הבעיה אצל חברי הכנסת של סידור ענייניהם הפרטיים.

הפרובלמה היא: מה דינו של יום שלישי? אם לקיים את הישיבה בין 2-11 בהצעות לסדר היום? בבוקר תשב ועדת חוץ ובטחון, ואח"כ יהיה הזמן פנוי לדיון בטיעות.

י. ברייהודיה: בשיאות הכנסת התחילה בזמן האחרון לפגוע בתקנון הכנסת. היא איננה מודיע ביום ו' - כפי שהיא מחוייבת לעשות - על סדר היום של השבוע הבא. אם היינו מקבלים ידיעה מוקדמת, אפילו על 4 ישיבות בשבוע, היינו מסודרים עניינינו ומתאימים את עצמנו לסדר היום שנקבע.

לטיעתי יש עמדה ברורה בענין זה ואין כל צורך לדהיה. יתר-על-כן טיעתי מעוביבת שהממשלה תפסיק את הכו"ס שהיא מנהלת עם ממשלת בון ללא כל החלטה ומבלי כל יפוי-כח.

איננו מסכימים לסדר שבה דווח בשיאות הכנסת עצמה אחר-אית לסדר היום. אין היא אלא משרתת את הממשלה. עליה לקבוע את סדר היום של הכנסת בהתאם לתקנון ולהודיע על כך בזמן. הממשלה צריכה להתאים עצמה לסדר הקבוע של הכנסת ולא להפך. אני מסכים שיכולה להופיע שאלה דחופה שאין הממשלה יודעת עליה מראש ואז היא דורשת דיון דחוף וכיידוי. לדעתי אין ענין זה בווער כל-כך.

עוז בקודה: הייתי מבין אם בשיאות הכנסת היתה מודיעה על שלשה ימים: א' ב' ו'ג' והתעוררה עוד שאלה דחופה. מה מונע מאת הכנסת לשבת ביום ג' בשתי ישיבות? - דבר כזה עוד אפשר להבין, אם כי גם זה סדר גרוע.

ע. איכילוב: אני רוצה להעיר כי אין חברי הכנסת מתעסקים בעניינים פרטיים לאחר ישיבות הכנסת. אם ייקבעו מראש בסדר-היום ישיבות ל-4 ימים - אנו מוכנים לזאת בה במידה ששיאות הכנסת תמציא לנו את ההודעות המתאימות.

באשר לדיון בבעיית השילומים אינני מוכן בשום אופן לראות ענין זה כדחוף. בישיבת הכנסת שאלתי את מר ורודטי אם בדעת הממשלה להביא בשבוע הבא את שאלת השילומים מגרמניה. הוא ענה לי בפרוש: לא. ברטף לזה טוכם בכנסת על-פי תביעות הדרי כנסת שדברו מעל במת-הכנסת שיהיה דיון בוועדת חוץ ובטחון ואחר כך יובא הדבר לכנסת. יש לצייין, ואין זה סוד, שחברי הכנסת בוועדת חוץ ובטחון מחולקים בענין זה. אין זה סוד שגם הטיעות מפולקות ביניהן. הבעיה שקיימת אצל הממשלה לקבל כמה מיליונים פורסיים לתקציב אינה קיימת אצל אלה אשר מחוצה לה. לדעתי אין כל סיכויים שוועדת חוץ ובטחון תגסור דיוניה ביום שלישי ואז גם לא נוכל לרוץ בזה בכנסת.

מחובתי היה להביא הנה החלטת הנשיאות.
תחליט הוועדה מה שתחליט.

יג. ר. הכנסת - י. שפירא:

באשר להערת חבר הכנסת בר-יהודה כי
נשיאות הכנסת פוגעת בתקנון הכנסת היות והיא משרתת את הממשלה, הוא הזכיר
לי נוסח אחר של חבר הכנסת וילנר, שהיו"ר משרת את עניני מפא"י. אני מבקש
מחבר הכנסת בר-יהודה לא להשתמש בביטויים כאלה מאחר שלמושג "משרתת" משמעות
טכונדית מאד. הנשיאות משרתת את המדינה ובראש המדינה עומת ממשלה ליגלית
ויש רגלטנט של חובות ותפקידים.

אני מבקש מיו"ר ועדת הכנסת להעמיד
סעיף זה כראשון בסדר יומה של הוועדה. אני תובע לגרור את חבר הכנסת
וילנר בעד השתמשות במלים הנ"ל. היתכן שדברים אלה ידוברו מעל במת הכנסת?

ט. וילנר:
יתכן שיו"ר הכנסת משרת את עניני
מפא"י, אך אני קובע שלא אמרתי דברים
אלה בכנסת.

אני מציע לא לקיים ישיבה בדבר השלומים
מגרמניה בשבוע זה. לבעיה זו חשיבות
יוצאת מן הכללי ואי-אפשר להביאה כעודף אחרי ההצעות לסדר היום. הפזיזות
הזאת היא פגיעה בכבוד הכנסת המדינה. אינני מדבר כעת על עצם הענין נאו-
נאציזם. מה ההפגנה הזאת כלפי העולם, מה הדחיפות הזאת וההתבזות הזאת?

פ. רונן:
האם הוסבר לנשיאות הכנסת מה הטעם
לדחיפות הענין? אני מתפלל מאד על
שלא נוכח אתנו בישיבה זו אחד משרי הממשלה, או מזכיר הממשלה, כדי להבהיר
את הבעיה.

ח. רובין:
יש שני ארדים למטבע. הצד הפורמלי והצד העניני.
ברור שחברי הכנסת עסוקים בדרך כלל בעניניהם, בין
בבית הקה ובין בטקומות אחרים.

אין זה סידור נאה לגמרי כשחברי הכנסת באים ביום
ראשון לישיבה ובמשך שהותם בכנסת מקבלים תוספת לסדר-היום. יש בזה משום
זלזול בזמנם של חברי הכנסת. לי ברור שאם נקבע דיון ליום רביעי הוא לא
יסתיים בו ביום. לשם מה צריך להיות יום שלישי פנוי? קראתי בעתונות
שמפלגות הקואליציה תשבנה אז. אני אינני מחוייב לשבת בירושלים ולחכות
להחלטות הקואליציה והתייעצותם עם מר זאבי בענין.

י. שפירא:
מה הזלזול הזה במר זאבי? מה נוגע כל הענין הזה
למר זאבי?

ד. בר-רב-האי:
אם פונה סיעה בדרישה להתייעצות אינני מוצא כל נימוק
לדבר דברים אלה.

ח. רובין:
אבקש לא לייחס לי דברים ששום פנים ואופן לא היו
יכולים להשמע כך.

(חילופי דברים בין חבר הכנסת רובין וי. שפירא.
ראופה הודעה של מר רובין בסוף הפרוטוקול)

ח. רובין:
מקובל בכנסת שסיעה המבקשת זמן להתייעצות ניתן לה
השבר, אבל להפטיק את ישיבות הכנסת לחצי יום וכתוצאה
מכך יחכו חברי הכנסת - דבר זה לא יתכן. אם בעית השילומים מגרמניה דחופה
כל-כך אפשר לקיים את הישיבה ביום שלשי עד לשעות הבוקר המוקדמות.

ישיבת ועדת הכנסת
21.12.52

ז"י

ועוד דבר: עד יום השני בנקר, כאשר נשיאות הכנסת
דנה בבעיה זו, היא לא היתה דחופה. הדחיפות התעוררה ביום ראשון? מדוע?
מה קרה? אני משער שהבנה פוליטית משויימת יש ל-120 חברי הכנסת.

שר החוץ - מ. שרת:
הממשלה לא התחייבה בענין זה לעשות
כל צעד בלי אישור פרלמנטרי. התחייבות
הממשלה לא היתה להביא את הדבר למליאת הכנסת. הממשלה התחייבה להביא
זאת בפני ועדה מוסמכת של הכנסת.

שאלת השילומים לגרמניה - אם בהגיון
או ללא כל הגיון - הפכה לגורם המסעיר את הרוחות. על-כל-פנים יש הרגשה
ברורה שענין זה ראוי להיות מובא לפני הבית כולו. - זה רק להסברת הצד
הפורמלי והפרובלמטי של הבעיה.

הממשלה עמדה בהתחייבותה ולא נקטה שום
צעד לפני שהיה ברור הפרלמנטרי המוסמך. היא דחתה כל צעד שלדחיית מתן
האפשרות לממשלה להביא את הדבר לפני הכנסת, ברגע שהממשלה רואה אותו
למתאים. יש שתי דעות בענין זה: האחת בעד מו"ט והשניה בגד מו"ט.
אלה המתנגדים למו"ט, ברור שלפניהם אין שאלת זמן. הנצח לפניהם. לגבי
השאלה האם הסבורים כי במסיבות ידועות יש להכנס למו"ט-קיימת שאלת
הזמן. מתעוררת מצד אחד השאלה אם הזמן כשר ומצד שני אם אין חשש להחמיץ
את השעה. הממשלה סבורה שכעת הזמן כשר להחליטה ושאינן להחמיץ את השעה.

לא אכנס כאן לברור גוף הענין. זאת
אעשה בוועדת חוץ ובטחון, ובמידה שיהיה צורך בכך - בכנסת. זהו שיקול
דעת הממשלה על יסוד עובדות והמסיבות ידועות לה. כמובן שישנן חליפות
ותמורות והשפעות מן החוץ ותביעתן כלפי גרמניה המערבית (עם גרמניה
המזרחית אין לנו כל מגע של הענות) כרגע היא מבחינה מעשית. עלינו לעשות
היטב את החשבון. הממשלה אינה רוצה לקחת על עצמה את האחריות לדחיית
הדבר, לאחר שהוכשרו לכך כל הסיבות להכרעה.

שמעתי בוועדה כאן דעה על אפשרות של
הקדמת הדיון ליום ג'. אדרבה ואדרבה, רק במידה שזה יתן שהות להביא
את הבעיה לפני ועדת חוץ ובטחון נקבעה למחר בשעה 11 בנקר והדיון בכנסת
יוכל להתקיים אחה"צ.

ע. איכילוב:
האם המושג להחמיץ את השעה עלול לסבול
מיוממים?

שר החוץ - מ. שרת:
אין כאן דחייה ליוממים. לשם מה צריך לדחות
ביטוק אחד יכול להתקבל שאין הכנסת רוצה
לשבת יום נוסף. אבל הממשלה אינה מתושטת מביטוק זה.

ביטוק שני ששמעתי מפי חבר הכנסת רימלט
שלא היתה שהות לדון בדבר. לדעתי הממשלה היא הקובעת בענין זה. הענין
הזה עומד על הפרק כמה חדשים, וידוע שהממשלה פעילה בשטח זה וכאשר תסיים
במו"ט תביא הצעה לפני הכנסת והיה ידוע שהיא עלולה לעשות זאת כל יום,
בושא זה שיטש גם לפולמוס בעתונות.

זוהי דעת הממשלה, ואני מבין שהתחלטה
בידכם.

י. רימלט:
א. עצם הענין שהממשלה התרשמה שאין הכנסת
מוכנה לשבת עוד יום - היא שאלה פשטני
יש בבעיה זו חוסר קו מתוכנן בדיונים גם בכנסת וגם בממשלה. דבר אחד ברור
שהממשלה רואה שעה זו לכשרה. דבר זה לא בא באופן פתאומי! הסיעות מנהלות
את דיוניהן לאור המציאות והתבאיים המשתנים וחולפים עם הזמן, אני משער
שגם לפני הממשלה עמדה אותה בעיה.

ב. בישיבה האחרונה בוועדת הכנסת לא

באשר שהדיון בדבר השילומים מגרמניה יתקיים בשבוע זה. אנו מתנגדים לשיטה של איטפורביזציה; אם הממשלה טכונת ומתכונת את הדברים לפי השעה הכשרה ולא מתייעל לנשיאת הכנסת, אלא סתפקת בפתקאות - יש בזה משום פגיסה.

ד. החוץ - ס. שרת:
השמעו פה טענות בקשר לתיאום בין הממשלה וועדת הכנסת. יתכן ויש צורך להתקין את הדברים. אני מראש דואג שהעניינים הנוגעים לבעיות חוץ ובטחון יעמדו מבעוד מועד על סדר היום. כשהייתי בפרלז קבעתי את היום ה-25 בדצמבר כיום הויכוח בכנסת. ענו לי כי תאריך זה חל בפגרת חנוכה והדבר יועמד לסדר-היום מיד עם תום הפגרה.

ד. בר-רב-האי:
הערה לחבר הכנסת בר-יהודה: לא יתכן מעבודת הכנסת לא תעמוד בהתאמה לדיון הממשלה. באשר הממשלה היא הקובעת את דחילות העניינים. לפי התקנון קבענו שאפשר לכנס אצאא ישיבה גם בימי פגרה. הכנסת יכולה אחר-כך לעדער על כך בהצעת אי-אסון לממשלה.

ע. אינזלוב:
לפי דברי שר החוץ ידעה הממשלה על ענין זה עוד ב-25 בדצמבר. מדוע לא הודיעו על כך לראשי הטיעות?

אני רוצה לפנות באפל לשר החוץ. סיעתי אינה יכולה להתליט בענין חשוב זה עוד השבוע כי אנו קשורים במסוד דאב יותר. לכן אנו פונים בבקשה אל שר החוץ - כדי לא להעמידנו בטצב כזה שלא בשתתף בו יכוח - לדחות את הדיון לשבוע הבא.

שר החוץ - ס. שרת:
כפי שאני מבין אתם מבקשים שהות לברור פנימי ולא כדי לקיים אספות עם.

ב. אונזיה:
הערה לענין האפל: אני נכודתי כבר פעמיים: האחת בענין התקציב והשניה בזמן הויכוח על המעברות. הבית היה כמעט ריק, ולא יתכן שהחשבון יהיה חד-צדדי. אלה אשר דרשו בשם ובמלכות-לא הופיעו. כיום הענות לאפל אינה פועלת עלי. אני מוכן להענות לדרישת הממשלה, ואינני כופר בצדקת הטענה שלא ידענו על זאת מראש. רצוי, לכן, שלבא יהיה ההסדר טוב יותר.

ה. לנדאו:
לגבי בעיית השילומים מגרמניה עמאנו בהודעה. אין לנו צורך בשום צעד נוסף. לא היינו מעליים שאלה של יום נוסף, אבל אם יש צורך לדון בטאלות חשובות יושבים בכנסת עוד יום.

יש לי הרושם שהדרך בה כנסה הממשלה להביא לדיון שאלה זו אינה לכבודה של הכנסת כולה. הרי לפנינו לא שאלה חדשה שערכה בת-הלוח, כי אם אחת מטאלות היסוד, הבעיה של אשיות הקיום המוסרי של המדינה ושל העם. הממשלה ידעה מבעוד מועד על העמדה הסעיף לדיון בסדר-היום, ואף שן החוץ מר שרת הדגיש זאת בדבריו, הרי היתה לכנסת דרך טכונדת להודיע ביום ו. אם בתחיל בו יכוח ביום הרביעי אין כל ספק שלא יסתיים. לי נדמה שהצורה בה מביאה הממשלה את הבעיה יש בה מן התכסיס על-מנת להקחות את חשיבות הדבר. הממשלה רוצה להצטייד כאן בהחלטה מהירה. לדעתי לא יסתיים הויכוח ביום רביעי ויהיה צורך בעוד ימים בשבוע זה.

אני מציע אמכן לקיים את הדיון בדבר השילומים מגרמניה ביום ב' הבא ולסיימו ללא הפסקה.

שר החוץ - ס. שרת:
אני דוחה להלוטיין את הנימוק של קביעת סעיף בסדר-היום של הכנסת ביום האחרון של השבוע, ליש בו משום התעלמות מחשיבות השאלה. כל שעה וכל יום של הכנסת טכונדים בעיני. ענין זה חסר כל שחר ואנו לא נבקוש בדרך זו.

ז"ל.

ב. אינני יכול לקבל את הביטוי של אי-הודעה מוקדמת בענין זה. לממשלה הרשות המלאה לעשות זאת. ישיבות הממשלה מתקיימו ביום א', ויתכן שביום א' קבלה הממשלה החלטה סופית.

לעומת זאת, התרשמתי מהביטוי של אפשרות דיון בבעיה ביום השלישי, לאז הוא לא ייגמר ואין לממשלה כל כוונה לפצל אותו. אני חושב שאם באה הצעה לקבוע את הדיון ליום ד' היתה הנחה ברורה שהדיון יתחיל ויסתיים ביום זה.

כן התרשמתי מהעובדה שסיעות שונות טוענות, כי מבחינה מוסרית הן מחוייבות לעמוד על הענין עוד ימים מספר. ביטוי כזה קשה מאד לא לקבל. אני מתאר לעצמי מצבים שיותר להתעלם גם מביטוי כזה. התרשמתי ביחוד מדברי חברי הכנסת בבה ואיכילוב על המצב בענין זה בקרב הציונים הכלליים. - נועצתי עם ראש הממשלה והסכמנו שהדיון יתקיים ביום ב' הבא. ישיבת ועדת חוץ ובטחון מתקיים ביום ב' בבקר.

ד. בר-רב-האי:
הדיון ביום ב' הבא יתחיל בהודעת ראש הממשלה, ואחר-כך יתנהל ויכוח. עלינו לקבוע את זמן הויכוח ואופיו: אישי או סיעתי.

ה צ ב ע ה

3	-	בעד ויכוח אישי
9	-	נגד ויכוח אישי

ה ר ח ל ט:

- א. הדיון בבעית השילומים מגרמניה יהיה סיעתי.
- ב. זמן הויכוח יהיה 10 שעות (את המסגרת תקבע הנשיאות).

הודעת חבר הכנסת רובין

"אחד מחברי הכנסת אשר אגב הדיון כאן, שצני נסעתי בדלת האחורית לברלין הנאצית. נוכח הערה זו אני מצייין כי נסעתי בדלת הראשית כשליח מפ"ם למועצת הפדרציה העולמית של האגודות המקצועיות, אליה הוזמנה מפלגתי לשלוח משלחת של אורחים מוזמנים.

מועצה זו התקיימה לא בברלין הנאצית, אלא בברלין, שהיתה פעם נאצית, ואשר בה קיים עתה משרד, העוקר ללא רחם כל הופעה של נאציזם, מיליטאריזם, אנטישמיות וגזענות.

בשלחתי אפילו לא לממשלה זו, כי אם יצויין, שאיש לא ערער על נסיעת אזרחי ישראל בעניינים חיוניים ברחבי גרמניה כולה".

הישיבה נבעלה בשעה 11.15